

امپریالیسم آمریکا طراح استراتژی سقوط

سخنرانی شهید دکتر عبدالحمید دیالمه

مکان: دانشکده ادبیات - مشهد

زمان: ۱۳۵۹/۰۱/۱۱

سرشناسه: دیالمه، عبدالحمید، ۱۳۳۲-۱۳۶۰.
عنوان و نام پدیدآور: امپریالیسم آمریکا طراح استراتژی سقوط: سخنرانی شهید دکتر عبدالحمید دیالمه؛
مکان: دانشکده ادبیات - مشهد.
مشخصات نشر: قم: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، دفتر نشر معارف.
مشخصات ظاهری: ۱۰۰ص.
شابک: ۶-۶۳۰-۴۴۱-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
موضوع: دیالمه، عبدالحمید، ۱۳۳۲-۱۳۶۰ -- پیام‌ها و سخنرانی‌ها
موضوع: اسلام -- بررسی و شناخت - Study and teaching -- Islam
اسلام و دولت -- ایران - Islam and state -- Iran
امپریالیسم آمریکا -- تاریخ -- قرن ۲۰م - Imperialism, American -- History -- 20th century
شناسه افزوده: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، دفتر نشر معارف
رده بندی کنگره: BP۱۱
رده بندی دیویی: ۲۹۷/۰۲
شماره کتابشناسی ملی: ۹۷۲۲۷۵۷

امپریالیسم آمریکا

طراح استراتژی سقوط

سخنرانی شهید عبدالحمید دیالمه

تدوین: مرکز نشر آثار و اندیشه‌های شهید دکتر دیالمه

تنظیم: محمد اعتصام السلطانه

طراح و مدیر هنری: محمد صادق صالحی

ناشر: دفتر نشر معارف

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۳

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۱-۶۳۰-۶

قیمت: ۷۵,۰۰۰ تومان

- اراک: ۸۶-۳۲۲۹۰۲۸ - ارومیه: ۹۱۴-۶۰۳۸۷۴ - اصفهان: ۹۱۴-۸۰۳۵۰۹۸ - اهواز: ۶۱-۳۲۲۸۰۰۰
  - بابلسر: ۱۱-۳۵۳۰۵۳۵ - بجنورد: ۵۸-۳۲۲۵۶۲۳۱ - بردسکن: ۵۱-۵۵۴۳۰۱۲۱ - بندرعباس: ۷۶-۳۳۶۱۷۵۵۷
  - بیرجند: ۵۶-۳۳۴۵۸۱۲ - تربت حیدریه: ۵۱-۵۲۲۸۶۵۰ - تهران: ۲۱-۸۸۹۱۱۲۱۲ - تهران شهید محلاتی: ۲۱-۲۲۴۵۸۰۶
  - دهدشت: ۹۱۷-۶۶۳۵۸۹۶ - رشت: ۱۳-۳۲۲۳۴۵۶۹ - زاهدان: ۵۴-۳۲۲۲۸۸۷۹ - زنجان: ۲۴-۳۳۳۶۶۲۵
  - ساری: ۱۱-۳۲۲۵۳۰۲۰ - سیزوار: ۵۱-۴۴۲۲۴۰۰۴ - سمنان: ۲۳-۳۳۴۵۳۲۱۱ - شیراز: ۷۱-۳۲۲۴۴۶۱۴
  - قزوین: ۲۸-۳۳۲۴۰۰۷۶ - قم صفائیه: ۲۵-۳۷۷۳۵۰۰۳ - قم پردیسان: ۹۱۹-۰۵۰۹۸۹۱ - کازرون: ۹۱۷-۶۸۱۳۰۸۲
  - کرمان: ۳-۳۲۲۳۱۴۶۶ - کرمانشاه: ۸۴-۳۷۱۳۸۴۱۱ - گرگان: ۱۷-۳۲۲۳۷۸۰ - مشهد شعبه ۱: ۵۱-۳۲۲۲۰۱۱۹
  - مشهد شعبه ۲: ۵۱-۱۳۶۰۶۰۸۱۱ - مشهد شعبه ۳: ۵۱-۳۸۵۵۸۰۱۲ - ملایر: ۳۳-۳۳۳۵۱۲۷۶ - مهر: ۹۱۷-۰۶۱۷۲۴۲
  - نیریز: ۷۱-۵۳۸۲۱۶۹۰ - همدان: ۹۱۸-۸۱۵۶۵۱۸ - یاسوج: ۷۴-۳۲۲۲۸۶۲۲ - یزد: ۳۵-۳۷۳۲۲۹۵۰
- مرکز نشر آثار و اندیشه‌های شهید دکتر دیالمه تهران: بزرگراه صدر، ابتدای بلوار قیطریه، خیابان شهید تواضع
خیابان شهید صادقی، پلاک ۶، طبقه اول، تلفن: ۲۲۲۱۵۷۰۶ و ۹۳۵۲۲۲۴۰۶۴

www.nashremaaref.ir
E-mail: info@nashremaaref.ir

Nashre.Maaref_Official

■ مقدمه

گام برداشتن در مسیر احیای اندیشه دینی همواره نیازمند گذر عمر و تجربه‌های طولانی نیست، زیرا درک عمیق رفتارهای پیامبر رحمت صلی الله علیه و آله، امامان شیعه علیهم السلام، دست‌پرورده‌های آنان و علمای این مکتب می‌تواند در سنین جوانی نیز به دست آید. از این رو می‌توان در این مسیر، ردپای جوانی مخلص، مثل شهید دکتر دیالمه را دید و طنین صدای دردمندش را شنید، آنگاه که حرکت خود را «احیای تفکرات شیعی» نامید.

او همه‌کس بود و هیچ نبود و در عین این که فهمی عمیق از دین داشت، بی‌ادعا بود. وی راه میان‌بری را که خود در جوانی برای فهم دقیق دین پیموده بود سخاوتمندانه به دیگران نیز نشان داد.

شهید دیالمه ادعای عارف‌پیشگی نداشت، اما از معرفت بهره‌مند بود. در خردورزی کم‌نظیر بود، ولی فیلسوف مسلک نبود. نگاهش به دنیا با نگاه جوانان هم‌سن و سالش متفاوت بود، اما دنیا‌گریز نبود. او هر چند

بر افکار انحرافی و اندیشه‌های باطل گروه‌ها و تشکل‌هایی که با اسلام زاویه داشتند بیش از خودشان مسلط بود، در عین حال با آن گروه‌ها و تشکل‌ها مرزبندی روشنی داشت. با صلابت بود و پشتوانه صلابت روزهایش مناجات و اشک‌های عاجزانه شب‌هایش بود.

او رسول اندیشه‌ای بود که آن را با همه وجود باور داشت و مُروج مکتبی بود که در آن مکتب تربیت یافته بود. راهبر راهی بود که خود پیش از دیگران آن را بیموده بود.

داشتن بصیرت دینی، بی‌اعتنایی به ظواهر دنیا، حریص بودن در هدایت دیگران، تواضع و مهربانی، دانش‌وافر، سعه صدر، شجاعت و منشی توأم با وقار تنها بخشی از جدابیت شخصیت پرنفوذ او بود، به طوری که حتی آنان که طالب راه او نبودند، او را می‌ستودند و می‌طلبیدند.

شهباب وجودش از سال ۱۳۵۲ به بعد، سال‌های اوج‌گیری اختناق و استبداد رژیم منحوس پهلوی، درخشید و این درخشش در بحبوحه شبیخون به اندیشه نسلی بود که اگر هدایت نمی‌شدند، به تاراج افکار شیطانی و التقاطی می‌رفتند.

سال‌های ۱۳۵۶ تا ۱۳۵۷ نقطه عطف انقلاب اسلامی است، زیرا در آن سال‌ها نهضت اسلامی هویت یافت و مسلمانان انقلابی نیرومند شدند و شعارهای اسلامی و خط‌مشی‌های رهبر کبیر انقلاب، امام خمینی رحمته‌الله‌علیه، برای توده‌های مردم

بیش از پیش اهمیت یافت و مردم به بازخوانی ارزش‌های اسلامی گرایش پیدا کردند.

این گرایش و اقبال عمومی در فضای اجتماع، به ویژه در میان قشر دانشجو و فرهیخته، بستری را برای افراد و گروه‌های مختلف مهیا می‌کرد تا خواسته‌های حزبی، فردی و گروهی خود را با شکلی از دین بیامیزند و به جامعه عرضه کنند.

رشد سیاسی جوانان با رشد دینی‌شان متوازن نبود و این عدم توازن به گونه‌ای اندیشیدن را با تهدید سیاست‌زدگی روبه‌رو کرده بود، به طوری که جریان‌های ناسالم سیاسی با نقابی مذهبی، افراد جامعه را به راهی که خود می‌خواستند فرامی‌خواندند. گروهک‌های انحرافی می‌کوشیدند به رده‌های فرهنگی و انقلابی رخنه کنند و بر آن‌ها مسلط شوند و این، یعنی افتادن انقلاب به دست نااهلان، چیزی بود که شهید دیالمه را نسبت به آینده اسلام و انقلاب اسلامی به شدت نگران کرده بود.

دیالمه به ضعف‌های فکری و انحراف‌های موجود در جامعه آن روزگار نگاهی جامع داشت و چاره را در دو حرکت هم‌سو می‌دید:

- تدوین مفاهیم صحیح دینی و تبیین آن برای نسل جوان؛
- به نقد کشیدن افکار و اندیشه‌های انحرافی و التقاطی.

او سنگ‌سازی برای حفظ و اعتلای اندیشه دینی را از دانشگاه، که در آن روزگار آشفته‌بازار اندیشه‌ها بود، آغاز کرد.

تبیین معیارها و آشناسازی مخاطبان با شاخص‌ها و موازین دینی و ویژگی مهم کلاس‌های شهید دیالمه بود تا افراد در دام گروه‌ها و جریان‌های ضداسلامی گرفتار نشوند.

باید توجه کرد که مخاطبان شهید دیالمه نسل جوان دانشگاهی‌ای بودند که اطلاعات دینی‌شان اندک بود و معیاری برای شناخت حق از باطل نداشتند. از این رو، حرکت شهید دیالمه موضوع محور نبود تا هر بحثی را که خود بر آن تسلط داشت بیان کند، بلکه مسئله محور و نیاز محور بود. او بیش از آن که بیندیشد «چه بگوید»، در پی آن بود که «چرا باید بگوید» و به این می‌اندیشید محتوایی که در کلاس درس او مطرح می‌شود پاسخ‌گوی کدام نیاز مخاطب است.

مروری بر عنوان سخنرانی‌های شهید، اثبات‌کننده همین حقیقت است. او با مطرح کردن مباحثی، چون طراح هدایتی، مذهب در بوته تاریخ، انسان خلوت و خلوت انسان، انسان در قالب زمان، و از خودبیگانگی جامعه (الیناسیون)، در پی ترسیم انسان‌شناسی اسلامی و نقش مذهب در زندگی آدمی بود و دیدگاه‌هایی را که ریشه مذهب را در ترس، طبقه حاکم، طبقه محکوم یا نظریاتی، چون نظریه فروید می‌دانند به چالش می‌کشید.

او برای نخستین بار در سطح دانشگاه، به جای مباحثی مانند جامعه بی طبقه توحیدی یا خودسازی انقلابی که عناوین رایج آن روزها بودند، از صیوررت انسان بر صراط

مستقیم سخن گفت و با طرح ضوابط حرکت بر این راه، از جمله زهد و آزاداندیشی، صبر، توکل، شفاعت، فقر، قضا و قدر و امام و انتظار،^۱ که مفاهیم اصیل و دقیق شیعی اند، تفاوت آن با مفاهیم دیگر را تبیین کرد و نشان داد که دل مشغولی ها و دغدغه هایش از سنخ دیگری است و می خواهد نقشه راهی را که قرآن کریم برای سعادت انسان بیان کرده است ترسیم کند.

این مباحث که پیش از انقلاب در سال های ۱۳۵۲ تا ۱۳۵۶ در جمع های کوچک دانشجویی آغاز شده بود، پس از پیروزی انقلاب اسلامی و با مساعد شدن فضای دانشگاه، در جلسات گسترده تری ادامه پیدا کرد و جنبه عمومی و رسمی یافت؛ مثل در تنهایی ثقلین، رساله حقوق امام سجاد علیه السلام، در شب قیام، اگر فاطمه علیها السلام نبود، جایگاه و موقعیت زن در جامعه اسلامی و ده ها عنوان دیگر که در میان جوانان هم عصر او مطرح نبود و در نسل دانشگاهی غریب بود.

آنچه دقت و پژوهش در زندگی شهید دیالمه را ضروری می کند این است که مطالعات دینی تخصص دانشگاهی او نبود.^۲ او دانشجوی رشته الهیات و گرایش های مرتبط با آن یا طلبه حوزه علمیه نبود و تلاش های او حرکتی در راستای فعالیت های علمی، تخصصی او به شمار نمی آمد. آنچه دیالمه را واداشت تا به مباحث دینی وارد شود، احساس تکلیف دینی

۱. این مجموعه سخنان در ۹ مجلد در سال ۱۳۹۵ به چاپ رسید.

۲. شهید دیالمه در دانشگاه فردوسی مشهد در رشته دکتری داروسازی تحصیل کرد.

در مقام یک مسلمان پیرو مکتب اهل بیت علیهم السلام بود. به باور او، فهم صحیح دین و ترویج آن به قدر توان تکلیف هر مسلمانی است. از این رو، با سبک زندگی خود، افقی فراروی نسل جوان گشود که مسئولیت دینی در آن، فراتر از هر تخصص و رشته علمی، محور همه تلاش هاست.

در این میان، چشم انداز اسلام و انقلاب اسلامی، با تکیه بر اندیشه‌های شیعی، از نگاه تیزبین شهید دیالمه پوشیده نماند. او دست‌هایی را که برای نابودی این حرکت می‌کوشیدند به خوبی شناخته و نسبت به این مسئله حساس بود.

طرح مباحثی، همچون اسلام، قدرت بزرگ فردا؛ آمریکا، طراح استراتژی سقوط؛ اسلام و مبارزات ضد امپریالیستی؛ مرجعیت و روحانیت؛ ولایت فقیه و آزادی^۱ گویای همین حساسیت و آینده‌نگری او بود. خطری که او از ناحیه نظریات التقاطی حس می‌کرد سبب شد که برخی گروه‌ها و جریان‌های انحرافی را که مواضع رسمی مکتوب داشتند به طور مستقیم نقد کند. مرام‌نامه‌های کمونیستی، تبیین جهان،^۲ تعمیم

---

۱. این مجموعه در سری دوم انتشارات سخنرانی‌های شهید در ۹ مجلد در سال ۱۳۹۹ به چاپ رسید.

۲. مجموعه کتب مبانی ایدئولوژیک سازمان منافقین (سازمان مجاهدین خلق سابق) که در یازده جلسه سخنرانی تحت عنوان تبیین جهان به نقد کشیده شد.

امامت، بعثت دائمی،^۱ قیام موسی، طلوع زن مسلمان^۲ و ... از جمله اندیشه‌های مکتوبی بودند که شهید دیالمه در آن‌ها امتزاج و التقاط حق و باطل را به خوبی دید و با برگزاری جلسات مشروح نقد، فاصله آن‌ها با حقیقت اسلام را به خوبی تبیین کرد. این تلاش، به معنای واقعی کلمه، برگزاری کرسی‌های آزاداندیشی در دانشگاه و در متن جامعه بود.

اکنون با گذر چندین دهه از زمان طرح این مباحث، جامعه اسلامی همچنان تشنه کلام زلال شهید در ترسیم خط اصیل اسلام شیعی و مبانی انقلاب اسلامی است؛ امری که ضرورت چاپ و نشر آن اندیشه‌ها را بیش از پیش آشکار کرده است. گرچه این مجموعه لذت لحظات حضور در درس شهید و جرعه جرعه نوشیدن کلام دل‌نشین خود او را ندارد، بی‌گمان گزیده‌ای مکتوب از آن فریادهای خالصانه، عالمانه و همچنان روشنگر راه جویندگان حقیقت خواهد بود.

مرکز نشر آثار و اندیشه‌های شهید دکتر دیالمه

www.ehya-e-saghalain.ir

۱. دو عنوان از کتاب‌های منتشر شده ابوالحسن بنی صدر که قبل از ریاست جمهوری او به نقد کشیده شد.

۲. اثر هزاره‌نورد که به قلم شهید به نقد کشیده شد.